

**ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“
БЛАГОЕВГРАД**

2700 Благоевград, ул. Иван Михайлов 66.

Тел. +359 73 88 55 05, www.swu.bg

**КАТЕДРА „МУЗИКА“
Информационен пакет ECTS**

Докторска програма
ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА НА ИЗПЪЛНИТЕЛСКОТО ИЗКУСТВО

Образователна и научна степен: **доктор**

Професионална квалификация: **изследовател**

Форма на обучение: **редовна/самостоятелна**

Срок на обучение: **3 години**

АНОТАЦИЯ

Обучението по докторска програма „Теория и практика на изпълнителското изкуство“ в област на висше образование. 8. Изкуства 8.3. Музикално и танцово изкуство е академично ориентирана към развиване на задълбочени познания и изследователски умения в сферата на музикалната теория и практика. Програмата съчетава аналитичен, интердисциплинарен и художествен подход към изпълнителското изкуство като динамично и културно обусловено явление, съчетаващо традиции, съвременни практики и иновации.

Обучението е структурирано така, че да предложи на докторанта възможност да изследва изпълнителското изкуство не само като художествена практика, но и като обект на научен анализ. В хода на програмата се осъществява работа по теми, свързани с: история и теория на музикалната интерпретация; стилови, жанрови и национални школи в изпълнителството; съвременни естетически и сценични модели в музикалното изкуство; връзката между изпълнение, публика, пространство и медии; педагогически и дидактически аспекти на изпълнителската дейност и др.

Докторската програма се реализира в академична среда, която насърчава творческото мислене, критичния анализ и индивидуалния принос. Тя осигурява достъп до научни форуми, публикационни възможности, обучителни ресурси и изследователски платформи, които подкрепят самостоятелната и колективна научна дейност.

Обучението се води от хабилитирани преподаватели с опит в научната и художествена сфера, а дисертационните разработки могат да включват теоретични анализи, емпирични изследвания, приложни модели, както и артистично-изследователски компоненти, когато темата предполага това.

Програмата е подходяща за изпълнители, диригенти, композитори, музикални педагози и изследователи и др., които се стремят да задълбочат разбирането си за природата на

изпълнителството и да изградят устойчив академичен профил в сферата на музикалното изкуство.

В съответствие със ЗВО, чл. 46 и чл. 66, право на обучение в третата образователна степен на висшето училище има всеки, който притежава образователна степен "магистър" и е положил успешно конкурсните изпити. Образователната и научна степен "доктор" по докторска програма Теория и практика на музикалното изкуство се дава на докторант, който е положил изпитите, предвидени в учебния план, и е защитил дисертационен труд при условията и по реда на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ).

ЦЕЛИ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Докторската програма „Теория и практика на изпълнителското изкуство“ е насочена към изграждане на висококвалифицирани изследователи, способни да допринасят към развитието на музикалното изкуство чрез задълбочени научни изследвания, теоретичен анализ и иновативни художествено-практически подходи. Тя обединява академично познание, критическо мислене и артистична рефлексия, като развива у докторантите способност да обясняват, интерпретират и обогатяват изпълнителската практика от научна перспектива.

Основни цели на програмата:

1. Развитие на научно-изследователска компетентност в областта на изпълнителското изкуство.
2. Формиране на способност за концептуализиране и осмисляне на изпълнителството като културен, исторически и комуникативен феномен.
3. Стимулиране на интердисциплинарен подход към музикалното изкуство.
4. Развитие на преподавателски и експертни умения в сферата на висшето художествено образование.
5. Насърчаване на научна мобилност и участие в национални и международни научни и културни проекти.

ЗАДАЧИ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Образователните задачи на програмата са насочени към поэтапно изграждане на докторанта като автономен изследовател и артист с аналитично мислене, способен да допринася към съвременното музикално изкуство чрез иновативни и аргументирани научни разработки.

1. Усвояване на задълбочени теоретични и методологически знания.
2. Формиране на умения за самостоятелна научна работа.
3. Развитие на компетентност за научна комуникация и публична защита на идеи.
4. Подготовка за преподавателска и експертна дейност.
5. Стимулиране на интеграция между теория и практика.

ОБЩА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Докторската програма „Теория и практика на изпълнителското изкуство“ предоставя високоспециализирана научна подготовка в сферата на музикалното изкуство, насочена към задълбочено овладяване на методите и подходите за изследване, анализ и интерпретация на музикалната изпълнителска практика. Програмата е позиционирана в пресечната точка между художествено-изпълнителската дейност и научно-теоретичната рефлексия, като обучава докторантите да разглеждат изпълнителското изкуство едновременно като творчески акт, културно явление и обект на научно познание.

Обща специализация

Специализацията на програмата се определя от нейната изследователска насоченост, като поставя в центъра на обучението следните ядра:

- Теория на изпълнителското изкуство – интерпретационни модели, стилови особености, взаимодействие между изпълнител, текст и публика;
- Историко-критически подход към изпълнителството – развитие на изпълнителските практики в контекста на музикалната история и културните процеси;
- Методология на музикалния анализ и интерпретация – изучаване на аналитични и емпирични методи за изследване на изпълнението;
- Връзката между изпълнение и педагогика – възможности за прилагане на научните изследвания в обучението по музика и сценични изкуства.

Специализацията може да бъде допълнително профилирана според индивидуалната изследователска тема на докторанта – например в областта на вокалното изкуство, инструменталната интерпретация, камерната музика, съвременната сценична практика, традиционната музикална култура и др.

Професионална квалификация

Завършилите програмата получават професионална квалификация „изследовател“, която удостоверява способности за:

- самостоятелна научна и преподавателска дейност в областта на музикалното изкуство;
- разработване на оригинални изследователски проекти, включително художествено-приложни и интердисциплинарни;
- експертна оценка на явления и процеси в изпълнителското изкуство, базирана на теоретичен, аналитичен и естетически подход;
- участие в академични, образователни и културни институции, където се изисква висока степен на компетентност в анализа, преподаването и управлението на художествени процеси.

Докторската програма формира изследователски профил, съчетаващ теоретична дълбочина и артистична чувствителност, който позволява на завършилия не само да допринася към научното познание за изпълнителското изкуство, но и да го формира и насочва в условията на съвременната културна динамика. Този профил гарантира висока професионална адекватност в академичната, художествено-сценичната и образователната сфера.

УЧЕБЕН ПЛАН

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ	Форма на подготовка и реализация			Форма на признаване
		КРЕДИТИ	ХОРАРИУМ	лекции, семинари, лабораторни упражнения, самостоятелни проучвания, консултации, участие в курс и др.	текуща оценка, интервю, сертификат, доклад, протокол, атестация и др.
I.	ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ				
1.	Методология на научните изследвания	5	150	45 л, 15 у 90 с.	изпит
2.	Подготовка и управление на проекти	3	90	30 л. 60 с.	изпит
3.	Английски език	4	120	15 л, 15 с 90 с.	изпит
4.	Избираема дисциплина по тематичната насоченост на дисертацията	3	90	30 ч. л 60 с.	изпит
	ОБЩО:	15	450		
II.	НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ				
1.	Проучване и реферирание на литература	15	450	самостоятелна подготовка,	събеседване
2.	Представяне на концепция и инструментариум за изследванията по дисертационния труд	15	450	консултации	събеседване
3.	Подготовка и участие в научен форум	30	900	участие	сертификат
4.	Обсъждане на обособена част от дисертационния труд	20	600	консултации	събеседване
5.	N броя публикации, които покриват 30 т. от минималните национални изисквания по ЗРАСРБ за ОНС Доктор в научна област 8. Изкуства	30	900	Самостоятелна подготовка	публикации
6.	Подготовка и участие в научен форум	20	600	участие	сертификат
7.	Обсъждане на вариант на дисертационния труд	20	600	консултации	събеседване
	ОБЩО:	150	4500		
III.	ПЕДАГОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ				
1.	Водене на семинар,(практически или лабораторни занимания, консултации на студенти, наблюдения и хоспетиране, проверка на писмени работи, изготвяне на рецензии на дипломни работи)	5	150	30 ч. упражнения 120 самоп.	събеседване
	ОБЩО:	5	150		
IV.	ДРУГИ				
1.	Участие в катедрени заседания; в работата на катедрени, факултетски и университетски комисии	5	150	заседания	Протокол
2.	Участие в академични дейности и изяви на катедрата	5	150	дейности	Протокол
	ОБЩО:	10	300		
	ОБЩО (за цялата продължителност на обучението):	180	5400		
	ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ				
1.	Композиторски техники и похвати на 20-ти век.	3	90	30л / 60 сп	изпит
2.	История и специфика на изпълнителското изкуство.	3	90	30л / 60 сп	изпит

Балкански фолклор - автентичност и съвременност	3	90	30л / 60 сп	изпит
---	---	----	-------------	-------

АНОТАЦИИ НА УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

МЕТОДОЛОГИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ

ECTS кредити: 5.0

Хорариум: 45 л, 15 у 90 с.

Форма на проверка на знанията: т.к.

Вид на изпита: на писмена разработка

Методическо ръководство:

Катедра „Музика”

Факултет по изкуствата

Лектор:

Проф. д.н. Ив. Влаева

e-mail: vlaeva@swu.bg

Тел.073 588 501

Курсът „**Методология на научните музиковедски изследвания**” е насочен към формиране на познания у докторантите относно развитието на науката за музиката, нейните основни области и характеристики, както и взаимовръзките с музикалната практика. Той има за цел да запознае със спецификите на тази музикална проблематика в контекста на европейската и световната култури.

В лекционния курс докторантите се запознават с историческото развитие на музикалната наука и методологията на музиковедските (музиколожките) изследвания. Представят се изследователски парадигми, създадени и развити исторически, както и нови, които се утвърждават в съвременността. Научното изследване на музиката се представя чрез основни музиковедски методи: исторически метод, аналитичен метод, критически или интерпретативен метод. Наред с тях обект на изучаване са и нови, утвърждаващи се през последните няколко десетилетия.

В упражненията те придобиват практически умения и навици за анализ и оценка на изучаваните явления. Обект на детайлно вглеждане са конкретни методи и тяхното приложение в основни музикални пластове и тяхното изследване, които помагат за разбирането на изучавания музикален материал.

ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Учебната дисциплина има за цел да съдейства за професионалното израстване на докторантите съобразно избраната за изследване научна проблематика.

Очаквани резултати:

След завършване на курса докторантите ще придобият:

- знания, относно историческото развитие на музикалната наука в контекста на европейската и световна култури;
- знания за развитието на важни изследователски методи;
- умения за практическо прилагане на изследователските методи в областта на музикалното изкуство;
- умения за многостранно възприятие, разбиране и изследване на различен музикален материал;

- изработване на умения за търсене и критерии за работа с необходими информационни източници;
- изработване на умения, необходими за провеждане на собствени научни изследвания.

КОМПОЗИТОРСКИ ТЕХНИКИ И ПОХВАТИ НА XX ВЕК

ECTS кредити: 3.0

Хорариум: 30 л, 60 сп

Форма на проверка на знанията: т.к.

Вид на изпита: на писмена разработка

Методическо ръководство:

Катедра „Музика”

Факултет по изкуствата

Лектор:

Гл. ас. д-р Венцислав Мицов

email: v.mitsov@swu.bg

Тел. 073 588 501

Курсът „Композиторски техники и похвати на 20-ти век” е насочен към формиране на познания у докторантите относно съвременните композиторски похвати от XX век. Векът, който успява да генерира най-голямо разнообразие от техники и стилове, тръгвайки от импресионизма, преминавайки през додекафоничната техника, тоталния сериализъм, алеаториката, минимализма, клангфарбенмелоди и сонористиката.

В лекционния курс докторантите се запознават с системите и техниките за композиране. Отчитат се историческите предпоставки, проследяват се различните школи и съотношението на съвременните техники към съвременните стилове. Проследява се и влиянието на тези композиторски техники в България и използването им от българските композитори.

Учебната дисциплина има за цел да съдейства за професионалното израстване на докторантите от специалността, съобразно разработваната от тях тематика.

ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Учебната дисциплина има за цел:

- да развие, задълбочи и структурира познанията за историческите предпоставки за възникването и развитието на новите композиторски техники от Хх век;
- да даде познания за основните композиторски техники и факторите за възникването и утвърждаването им в музикалната практика;
- да формира познания относно връзката между музика и публика, обособявайки основните посоки в това отношение.

След завършване на курса по „Композиторски техники и похвати на 20-ти век“ студентите трябва да придобият задълбочени познания относно:

- Стилите в музиката на XX век и композиторски техники, посоките на развитие – първа и втора половина на XX век;
- Основните композиторски техники на XX век;

- Съвременните композиторски техники в България.
- Съвременна музика и отношение на публиката. Форми на проявление.

ИСТОРИЯ И СПЕЦИФИКА НА ИЗПЪЛНИТЕЛСКОТО ИЗКУСТВО

ECTS кредити: 3.0

Хорариум: 30 л, 60 сп

Форма на проверка на знанията: т.к.

Вид на изпита: на писмена разработка

Методическо ръководство:

Катедра „Музика”

Факултет по изкуствата

Лектор:

Проф. д. изк. Йордан Гошев

Email: goshev@swu.bg

Тел.073 588 501

Дисциплината „История и специфика на изпълнителското изкуство” проследява развитието на изпълнителското изкуство до съвременността с акцент върху клавирното изкуство като модел за високо развита изпълнителска практика. Разглежда се развитието на клавишния инструментариум през вековете, творчество за него и генезиса на изпълнителското изкуство. При изучаването на световна клавирна литература особено внимание се отделя на спецификата на различните музикални стилове. Достиженията на световното пианистично изкуство се разглеждат чрез творческата и изпълнителската дейност на неговите най-големи майстори. В лекционния курс докторантите изучават историческите предпоставки за възникването и развитието на клавишните инструменти, запознават се с проблемите на интерпретацията в исторически и теоретичен аспект, получават познания относно развитието на българското клавирно изкуство.

ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Учебната дисциплина има за цел: да съдейства за професионалното израстване на докторантите, чиято тема на научната разработка е близка до тази проблематика и спомага за разширяване сферата на теоретичните им знания и за натрупването на богат слухов опит чрез контакта със световните достижения на клавирното изпълнителско изкуство. След завършване на курса по „История и специфика на изпълнителското изкуство“ студентите трябва да придобият задълбочени познания относно:

- знания, свързани с изясняване на въпроси, отнасящи се до историческите особености в развитието на изпълнителското изкуство ;
- умения за правилна оценка на изпълнителските постижения;
- практически умения за вярна и точна интерпретация на различни произведения на основата на натрупания слухов опит.

Балкански фолклор - автентичност и съвременност

ECTS кредити: 3.0

Хорариум: 45 л, 30 у 60 с.

Форма на проверка на знанията: т.к.

Вид на изпита: на писмена разработка

Методическо ръководство:

Катедра „Музика”

Факултет по изкуствата

Лектор:

Проф. д-р Бинка Котетерова-Добрева

email: bindobkot@swu.bg

Тел.073 588 501

Дисциплината „**Балкански фолклор - автентичност и съвременност**“ има за цел да развие, обогати и структурира познанията за съществуващите едногласни и многогласни форми на музициране, битуващи сред народите, населяващи Балканския полуостров.

Балканските страни, намиращи се на границата между Изтока и Запада имат своята уникална музикална култура, чиито форми и проявления се развиват едногласно или многогласно. Общите тенденции в развитието на балканската музика следва да бъдат проучени и опознати от гледна точка на географските и/или културологичните условия.

В тази връзка следва да бъдат разгледани основните и формиращи елементи на музикалното изкуство на Балканите като музикални форми, типични стилове и жанрове, метроритмика, ладови характеристики, полифонични/хармонични принципи в изграждане на едногласни форми, многогласие, инструментариум и др.

Дисциплината „**Балкански фолклор - автентичност и съвременност**“ изучава както традиционните градивни елементи на едногласното и многогласно музициране, така и тяхното развитие при съвременните балкански общности. Разглеждат се взаимодействието и взаимопроникването на музикална култура между различни групи етноси и народи, стилове и жанрове, самодейни и професионални подходи в музицирането и т. н.

Познаването на едногласното и многогласно музициране на Балканите разширява и задълбочава културата и знанията на студентите - магистри, изгражда у тях необходимата увереност и компетентност, способността за обективна и точна оценка, съчетана с прецизни критерии при възприемането на музиката от Балканите.

Лекционния курс запознава студентите с изследователите на балканския фолклор. Отделно се изучават музикалните култури на сърби, босненци и херцеговинци, хървати, словенци, албанци, македонци, гърци, турци, близостта и отличията между тях. Студентите се въвеждат в общите процеси на европеизиране и ориентализиране на балканската музика и пътищата за тяхното извършване. Показват се мелодическите, ритмическите и поетическите заемки между отделните народи. Посочват се начините за създаване на новите балкански модели на музикално мислене и силно смесване на идеи, идващи от север, юг, запад, изток. Развитието на тези явления се проследява до наши дни – от ребетико стил и балканската градска песен, през шлагера до Пирин-фолк, съвременната циганска песен. Разглеждат се и формите на поощряване и култивиране на тези нови изяви на балканското музикално мислене.

Разкриват се основни форми на многогласие, закономерности и тенденции свързани с неговото изграждане и изпълнителска реализация. Изучават се традиционни и съвременни интерпретации на Балкански фолклор.

ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Учебната дисциплина има за цел:

- да развие, задълбочи и структурира познанията за съществуващите многогласни форми на музициране, битуващи сред народите, населяващи Балканския полуостров.
- да запознае студентите със общите тенденции в развитието на балканската музика които следва да бъдат проучени и опознати от гледна точка на географските и културологичните фактори.
- да разгледа основните и формиращи елементи в многогласното музикално изкуство от Балканите като музикални форми, типични стилове и жанрове, метроритмика, ладови характеристики, полифонични/хармонични принципи в изграждане на многогласие, инструментариум и др.
- да разгледа взаимодействието и взаимопроникването на музикална култура между различни групи етноси и народи, стилове и жанрове, самодейни и професионални подходи в музицирането и т. н.
- да разшири и задълбочи културата и знанията на студентите, да изгради у тях способност за обективна и точна оценка, съчетано с прецизни критерии при възприемането на многогласна музика от Балканите.

След завършване на курса по **„Балкански фолклор - автентичност и съвременност“** студентите трябва да придобият задълбочени познания относно:

- Да запознае студентите с балканската народна музика през Възраждането;
 - Да запознае студентите с влиянието на европейския модел;
 - Да запознае студентите с взаимовлиянията между фолклора и съвременната поп музика
 - традиционни изпълнителски похвати и съвременното им развитие;
- прецизни критерии при възприемането на многогласна музика от Балканите.